

Öppen rasism

Migrantarbetare och flyktingar utan rättigheter i Israel

Aggressiv rasism mot flyktingar och migrantarbetare. Hot mot människorättsaktivister. Det är vardag i Israel.

Rami Gudovitch, volontär i Tel Aviv för Hotline for Migrant Workers, har varit vid havet och badat med åtta sydsudanesiska barn. De ska utvisas om ett par dagar.

– På stranden kom en kvinna fram till oss och skrek "Är det här en demonstration?" och svor åt barnen. En man stannade och hotade oss. "Ta bort den här skiten härifrån! Skicka tillbaka dem till deras egna länder!"

Barnen släpptes ut ur ett förvar i förra veckan, efter att ha arresterats tre veckor tidigare. Bakom Rami Gudovitch står en av flickorna och gråter, hon är tolv år. Stämningen är upprörd. En liten flicka kommer fram till mig och sliter i kameran över min axel. Rami berättar att hon är fyra år. Han var med flickans familj när migrationspolisen kom för att gripa dem. De fick mycket kort tid på sig att packa.

– Flickan hade en pinne i handen, och stod och slog den mot mitt ben. I kaoset märkte jag det inte och insåg först efter ett tag att hon i mig såg den vite förövaren. Det var fruktansvärt, berättar han.

Den lilla flickan bröt armen vid arresteringen och tumultet som uppstod när poliserna slet i henne.

– Det är kris, säger Rami Gudovitch.

Tingsrätten i Jerusalem beslutade den 7:e juni 2012 att det är okej att skicka tillbaka flyktingar till Sydsudan. Två dagar senare började israeliska migrationspolisen arrestera asylsökande medan de stod i kö för att frivilligt lämna

landet. Det berättar **Sigal Rozen**. För tio år sedan grundade hon Hotline for Migrant Workers i Tel Aviv. Det var då de första flyktingarna greps och utvisades.

Jag träffar Sigal Rozen i Levinskyparken i södra Tel Aviv som idag hyser hundratals hemlösa asylsökande.

– För några veckor sedan publicerades en rapport i israelisk media som felaktigt sa att fyrtio procent av alla brott begicks av utlänningar. Det tog två veckor för oss att få polisen att dementera, säger hon. Den felaktiga uppgiften har fått omfattande konsekvenser.

Vi slår in på Neve Sha'anangatan. Många butiksskyltar står på tigrinja, ett semitiskt språk som vid sidan av arabiskan är det mest talade i Eritrea. Området beboddes tidigare av israelisk-judisk arbetarklass, som flyttat ut allteftersom migranter flyttat in. De nya invånarna har förändrat stadsbilden, inte utan protester:

I december 2011 demonstrerade hundratals israeler mot migranter på Neve Sha'anana, flera parlamentsledamöter från högerkanten deltog.

I april 2012 kastades molotovcocktails mot hus med afrikanska asylsökande och en förskola för afrikanska barn.

Den 23 maj protesterade över 1 000 personer mot invandring, en demonstration som snabbt slog över i våldsamheter. **Miri Regev** från Likudpartiet deltog och beskrev flyktingarna som en "cancer på vår kropp", några protesterande slog flyktingar som gick förbi, krossade skyltfönster och plundrade affärer och företag som hjälper flyktingar och nyanlända invandrare.

Dagen därpå offentliggjorde Tel Avivs borgmästare en kampanj för att fängsla och utvisa "illegala invandrare". Flera andra borgmästare i städer runt om i Israel tog efter hans exempel.

– Förra veckan gick jag för att skriva under ett lägenhetskontrakt åt några eritreanska vänner. Idag måste "vita invånare" gå i god för afrikaner för att de ska kunna få

en bostad. Ägarna sa till mig att "de passar inte in här – hur kan du ta in svarta i vårt land?" berättar Sigal Rozen och fortsätter:

– Att skapa ett samhälle för enbart judar får givetvis konsekvenser för alla icke-judar.

Flera religiösa ledare har bidragit till den ökade främlingsfientligheten, bland annat genom att offentligt uppmana medborgare att inte hyra ut lägenheter till flyktingar och migrantarbetare.

De flesta av de hundratals hemlösa asylsökande i Levinskiparken har inget arbete, och den israeliska regeringen vill inte ge dem arbetstillstånd. Justitieministern **Yaakov Neeman** har offentligt varnat för att det är "anti-sionistiskt" att anställa afrikaner.

Det finns 25 000 asylsökande i Tel Aviv och mer än 60 000 i hela Israel. 82 procent av alla asylsökande är från Eritrea och Sudan.

– Här finns ingen utarbetad infrastruktur för att ta emot

flyktingar, säger Sigal Rozen, så man kan förstå protesterna. Regeringen vill göra flyktingarnas närvaro outhärdlig tills de väljer att frivilligt lämna landet. De vill inte ta ansvar, de gör det inte.

Inrikesministern **Eli Yishai**, ledare för det ultra-ortodoxa Shaspartiet, säger att strikt migrationskontroll är nödvändig för att "skydda statens judiska karaktär". Premiärministern **Netanyahu** har varnat för att migranter "är ett hot mot ekonomin, samhället, säkerheten och mot de delikata demografiska förutsättningarna som den israeliska staten bygger på".

Israel har ännu inte införlivat FN:s flyktingkonvention i den nationella lagstiftningen. Sedan statens bildande 1948 har endast 143 individer fått erkänd flyktingstatus. Över 85 procent av de asylsökande i Israel nekats tillträde till det israeliska asylsystemet. Mindre än en procent som tillåts ansöka om flyktingstatus blir beviljade.

Istället ges majoriteten ett provisoriskt "gruppskydd", vilket inte garanterar grundläggande sociala rättigheter som sjukvård, flyktingboende, ekonomiskt bistånd eller rättsligt stöd. Trots att nästan inga individuella prövningar gjorts anser flera politiker att det handlar om ekonomiska flyktingar och kallar dem för "infiltratörer". För att förhindra invandringen av "infiltratörer" finns det en plan att bygga en mur längs gränsen mot Egypten.

The Garden Library ligger i Levinskyparken med uppdrag att främja konst och kultur för stadsdelens invånare, både barn och vuxna. Biblioteket har öppet tre dagar i veckan. Uppemot 80 barn passerar under en dag, de flesta har asylsökande föräldrar från Eritrea eller Sudan.

– Det viktigaste är att människor hittar litteratur på sitt eget språk, förklarar **Eyal Feder**, projektledaren för The Garden Library. Här finns böcker på mer än 16 språk.

Biblioteket arrangerar också livespelningar, filmvisning, konstworkshops. Verksamheten är beroende av donationer – bland annat från internationella biblioteket i Stockholm.

– Levinskiparken har alltid utgjort en mötesplats, berättar Eyal Feder. På 1950-talet träffades de judiska flyktingarna här, sedan var det sexarbetarna och missbrukarna, därefter de filippinska migrantarbetarna, idag afrikanska flyktingar.

Vid biblioteket möter jag också dokumentärfilmaren [Shai Pollack](#), som uppmärksammades för filmen [Refugees 2008](#) om flyktingfrågan:

– Rasismen är sedan länge djupt rotad i det israeliska samhället. Mot palestinier, mot israeliska araber, migrantarbetare från Asien och nu asylsökande afrikaner, säger han.

– Kärnan finns i distinktionen mellan judar och icke-judar. Hudfärgen är sekundär, menar Shai Pollack.

Inte bara asylsökande, utan också migrantarbetare nekas grundläggande mänskliga rättigheter. För ett halvår sedan ändrades den israelisk lag som förbjöd migrantarbetare att gifta sig eller skaffa barn under tiden de vistas i Israel. Gjorde man ändå det blev man automatisk illegal. Nyblivna mödrar fick tre månader på sig att skicka hem barnet, endast då fick hon stanna och fortsätta arbeta.

– Men vi vet ännu inte vad som kommer att hända, vi väntar på svar från inrikesministeriet. Just nu ser det ut som om en kvinna måste välja, mannen eller barnet, säger **Rotem Ilan**.

I början av 1990-talet importerades byggarbetare från till exempel Kina, filippinska vårdbiträden och thailändska jordbrukare för att ersätta palestinerna som billig arbetskraft i Israel. Efter intifadan, upproren på Västbanken och i Gaza, försvårades möjligheterna för palestinier att arbeta i Israel. Privata bemanningsföretag kontrollerar och

ansvarar för att föra hit och anställa de asiatiska arbetarna. Vinsten är mellan 10 000 och 30 000 dollar per person.

– Flera medlemmar i Knesset [parlamentet] äger bemanningsföretag eller har släktingar som gör det. De tjänar på att importera billig arbetskraft från Asien i stället för att ge arbete åt asylsökande, menar Sigal Rozen från Hotline for Migrant Workers.

Rotem Ilan, som grundade Israeli Children 2009, håller med. Hon tror att de lagar som försvårar för migrantarbetare och flyktingar i Israel idag, ursprungligen skrevs för palestinier, exempelvis "anti-infiltrationslagen". Att det delvis handlar om att se till att det palestinska folket inte ska kunna få israeliskt medborgarskap.

– Det är lättare att ta en person från Thailand utan rättigheter och mindre än minimilön än att ge palestinerna jobb, minimilön och mänskliga rättigheter. När man idag talar om att deportera 400, kommer man att ta emot tusentals imorgon. Israel utvisar människor och ger samtidigt mångdubbelt flera arbetsvisum. Nya som kan betala kommission, förklarar Rotem Ilan.

Marknaden i centrala Tel Aviv vimlar av lättklädda människor, det är strax efter lunchtid och över trettio grader i skuggan. Rotem Ilan har bråttom. Hon måste hinna köpa några saker till demonstrationen imorgon kväll.

– Vi ägnar oss åt modern slavhandel, säger hon mellan inköpen. Du måste jobba två år för att betala tillbaka det lån som tog dig hit. Du har inte råd att förlora ditt jobb, du kan inte klaga eller kräva bättre villkor. Om du lämnar din arbetsgivare blir din vistelse i landet olaglig. Likadant om du får barn. Då blir både fadern, modern och barnet illegala.

Innan utvisningshotet infördes fanns en oskriven lag att fastän barnen till migrantarbetare inte fick status av legala invandrare, utvisades de inte, utan kunde växa upp i Israel.

Men fäderna utvisades, så 80 procent är ensamstående mammor. I detta låg en uppmaning för kvinnorna att ta med sig sina barn och lämna landet.

– Det är barn som är födda och uppvuxna här, talar hebreiska och har gått i israeliska skolor. De är verkligen israeliska barn, slår hon fast och tillägger:

– Människor som inte har någon som helst koppling till Israel, men vars gammelmormor kanske var judinna, kan komma hit och omedelbart få alla medborgerliga rättigheter, säger hon. Men människor som har arbetat här i tjugo år eller är födda här har inga. För de är inte judar.

– Problemet är att vi känner oss som offer för det som hänt oss genom historien. Hela tiden är vi rädda och beredda att försvara oss.

Mobilen ringer, Rotem Ilan ber om ursäkt och svarar. Hon ska snart träffa några medlemmar i Knesset och prata om **Aira**, en sexårig flicka som sitter i förvar med sina filippinska

föräldrar i väntan på att utvisas. Rotem Ilan har fått kritik från andra inom människorättsrörelsen för att samarbeta med regeringen.

– Om det är den enda sättet att rädda dessa barn så är jag redo att göra det, säger hon.

Hon är besviken på den internationella människorättsrörelsen för att de, som hon tycker, inte bryr sig om utvisningarna av migrantarbetare och deras barn.

Israel måste formulera en policy för migrantarbetare, anser hon, kring hur de kan få uppehållstillstånd eller medborgarskap.

– Du kan inte ta hit människor och förvänta dig att de inte kommer att förälska sig, inte få barn, säger Rotem Ilan. Som hembiträde kan du arbeta tio, femton, till och med tjugo år, och fortfarande har du inte rätt att leva ett normalt liv.

Hon tillägger att inrikesminister Eli Yishai, ansvarig för avvisningarna, bland annat sagt att dessa barn "hotar landets judiska karaktär", för in sjukdomar, kriminalitet och droger i Israel.

– Jag antar att jag måste ha haft tur eftersom jag har arbetat med dem många år, och wow, se på mig, jag har inte smittats, säger Rotem Ilan och himlar med ögonen.

Demonstrationen nästa dag mot massutvisningen av barn och till stöd för flickan Aira börjar på Rotschild Boulavard. Gatan kantas av gröna alléer, välskötta villor, dyra kaféer och restauranger. Långt ifrån den misär som syns i de södra stadsdelarna. Det är cirka 350 demonstranter, varav 50 barn, de flesta från Filipinerna.

Israeli Childrens offentliga kampanjer och protester mot deportationen av barn har alltsedan starten 2009 fått stor uppmärksamhet i media och gång på gång lyckats skjuta upp avvisningsbeslut. I augusti 2010 beslutade den israeliska regeringen att ge uppehållstillstånd till barn som uppfyller

särskilda villkor. Bland annat måste deras föräldrar kommit lagligt till Israel, varit här i över fem år och barnen måste vara inskrivna i det israeliska skolsystemet. 1 200 barn och deras familjer uppfyller inte kraven men 700 familjer gör det och har ansökt om uppehållstillstånd. Men efter mer än två år av nya bestämmelser har dock inga beslut tagits och barnen och deras föräldrar hotas fortfarande av avvisning.

Navi Pillay, FN:s kommissarie för mänskliga rättigheter i Genève, listade tidigare i år Israel bland de länder som begränsar verksamheten för människorättsgrupper. Tillsammans med länder som Vitryssland, Zimbabwe, Egypten, Etiopien och Venezuela.

I våras beskyllde Knessetmedlemmen **Danny Danon** från Likudpartiet "vänsterorganisationer" för Israels växande flyktingproblem och migranternas våld mot israeliska medborgare. Han krävde omedelbar utvisning av de afrikanska flyktingarna.

– Danny Danon sade i direkt citat att "de organisationer som hjälper utlänningar är skyldiga till att en 15-åriga israelisk flicka blev våldtagen av en afrikan", säger Rotem Ilan. Hon är stressad och trött. Hon har sovit dåligt.

– Det är tufft att vara människorättsaktivist i Israel. Det har alltid varit svårt men nu accepteras rasism öppet i det israeliska samhället. Det finns en avsky även mot människorättsorganisationer. Vi blir ofta hotade.

Text & bild: Christina Hansen

Läs vidare:

[The Hotline for Migrant Workers, HMW](#)

[ARDC | Advancing the dignity of refugees in Israel](#)

[BNAI DARFUR](#)

Foton:

The Garden Library, Levinskiparken, södra Tel Aviv.

Demonstrationen mot att 400 barn till migrantarbetare hotas

att deporteras. Affischerna de bär på riktar sig till utbildningsministern Gideon Saar. På en av dem står det "Herr Gideon Saar, jag är också din student."

Ett butiksfönster på Neve Shannan i Södra Tel Aviv. Texten på tigrinja.

Demonstrationen mot att 400 barn till migrantarbetare hotas att deporteras.

Levinskiparken i södra Tel Aviv. Sudanesisk flicka, 12 år, som ska deporteras.

Denna artikel finner du i [Socialpolitik 4-2012](#)

– *Andra artiklar ur samma nummer:*

- » Hemlös tandlös värdelös
- » Glömda: biologiska föräldrar till omhändertagna barn
- » Personer med psykisk funktionsnedsättning ska bestämma själva
- » Ton av sopor – köpfestens baksida
- » Pantrarna: Hellre gatljus än blåljus!